

No.57

Augustus 1952

Redactie: Grote Rozenstraat 88, tel 23429

Bedankt: Dr.R.E.H.Westendorp Boerma.

Snel-schaak

Aanstaande Donderdag-avond zal het "Staunton-Kampioenschap" snel-schaken verspeeld worden. Die avond bestaat er tot 10 min. vóór 8 gelegenheid zich op te geven bij de Heren Bunt en Polée. Afhankelijk van het aantal deelnemers zal gespeeld worden in één of twee groepen; in het tweede geval zal een scheiding naar sterkte gemaakt worden, in welk geval er dan ook twee winnaars zullen zijn. Eveneens afhankelijk van de deelname is de duur van elke partij, n.l. 5 of 10 minuten.

Mochten voor deze avond partijen vastgesteld zijn voor de wedstrijd volgens het "Zwitser-systeem", dan komen deze te vervallen. We hopen dat het aantal deelnemers groot is, en herinneren alvast aan de volgende punten:

- 1e. De klokken met zachtheid behandelen.
- 2e. De eerstgenoemde speler heeft wit.
- 3e. Tijdens het spelen: geen hand op de klok!
- 4e. Aangeraakt stuk is gespeeld stuk.
- 5e. De uitslag aan de wedstrijd-leider melden, zodra deze zelf klaar is.

STAUNTON I, DE PLOEG VAN HET GULDEN MIDDEN

In het Aprilnummer 1950 van het Staunton-Nieuws verscheen een statistische beschouwing over de resultaten van Staunton I in de naoorlogse hoofdklassecompetitie. Daar ik meen te hebben gemerkt dat dit artikel indertijd wel op prijs werd gesteld, heb ik het nogmaals bewerkt met gebruikmaking van de uitslagen van de beide daarna gespeelde competities.

Om te beginnen volgt hier een uittreksel uit de eindstanden van de zes competities, waaraan Staunton I na de oorlog deelnam:

seizoen	gesp.	gew.	gel.	vrl.	pnt.	bordcijfers	behaalde plaats
1946/47	6	2	1	3	5	32 - 28	V
1947/48	6	2	1	3	5	31 - 29	V
1948/49	6	3	2	1	8	33 - 27	III
1949/50	6	1	3	2	5	31½ - 28½	IV
1950/51	7	3	0	4	6	35½ - 34½	III
1951/52	7	4	0	3	8	38½ - 31½	IV
	38	15	7	15	37	201½ - 178½	

Opgemerkt moet worden, dat slechts 37 wedstrijden werkelijk werden gespeeld, aangezien in 1947/48 de wedstrijd Spangen-Staunton van geen belang meer bleek en zonder meer remise werd gegeven.

Uit bovenstaand staatje blijkt wel duidelijk een grote gelijkmatigheid in de verrichtingen. Steeds werd een plaats in de middenmoot bereikt. Opvallend is tevens dat in ieder seizoen het gemiddeld aantal bordpunten per wedstrijd schommelt tussen 5 en 5½. Verder is mij gebleken dat Staunton niet bepaald een "champion-killer" is, want van de 17 wedstrijden die werden gespeeld tegen clubs die in de eindrangschikking een hogere plaats innamen,

1946/50
1950/51
1951/52

leverde slechts één een overwinning op, terwijl 3 in een gelijk spel eindigden. Een winstpercentage dus van 14,7. Daartegenover werd met de lager geplaatste clubs meestal korte metten gemaakt. Van 20 wedstrijden werden 14 gewonnen, 3 gelijk gespeeld en slechts 3 verloren. Winstpercentage 77,5. Tegen de 20 lagergeplaatsten werden 126 bordpunten gescoord, tegen de 17 hogergeplaatsten 70½. Grote nederlagen zijn uitzonderingen geweest. De twee zwaarste (7½-2½) werden merkwaardig genoeg het afgelopen seizoen geleden (Ha.S.G. en V.V.G.A.). Daarna volgen 4 nederlagen met 6½-3½. De overwinningen van Staunton waren daarentegen doorgaans royaal. Ik heb o.a. vier maal een 8-2, eenmaal een 7½-2½ en vijfmaal een 7-3 zege genoteerd. In twee wedstrijden (Amersfoort en 't Westen, resp. '47/48 en '49/50) werd door ons geen enkele partij verloren. Het is evenwel niet voorgekomen, dat niet een onzer spelers een partij wist te winnen.

Hoewel ik mij in deze beschouwing wilde beperken tot de na-oorlogse periode -voor en in de oorlog lagen de krachtsverhoudingen iets anders, terwijl het merendeel der spelers, die toen Staunton I vormden inmiddels naar elders is vertrokken- is het wel vermeldenswaard, dat ook indertijd Staunton I steeds in het midden van de ranglijst was te vinden. Ik heb dit nagegaan vanaf het seizoen 1938/39 (de eerste maal dat Staunton in de Hoofdklasse B - die toen evenals de Hoofdklasse A slechts 6 clubs telde- speelde) tot en met het seizoen 1942/43. Een uitzondering vormde het seizoen 1943/44. Er waren toen parallelklassen gevormd en in een daarvan moet Staunton I het kampioenschap hebben behaald. Helaas mis ik gegevens daaromtrent, aangezien het Tijdschrift van de K.N.S.B. in April 1943 voor het laatst verscheen. Wie van de leden is in staat en bereid de prestaties in dat glorierijke seizoen eens aan de vergetelheid te ontrukken? Voor de jongere garde zou dat zeker interessant zijn. Wat het tijdvak 1938/43 betreft: Staunton I heeft hierin 23 wedstrijden gespeeld tegen de volgende clubs met de daarachter vermelde totaal-resultaten:

	gesp.	gew.	gel.	vrl.	pnt.	bordpunten
Eindhoven	3	1	0	2	2	13½-16½
Ha.S.G.	1	0	1	0	1	5-5
H.Chr.S.V.	2	2	0	0	4	11-9
Hilversum	2	1	0	1	2	10-10
Kralingen	1	0	1	0	1	5-5
Max Euwe	2	1	0	1	2	7½-12½
Philidor	2	2	0	0	4	12½-7½
Spangen	2	0	1	1	1	8½-11½
Utrecht	4	0	0	4	0	14-26
V.V.G.A.	2	1	1	0	3	10½-9½
Bussum	2	1	0	1	2	9-11
	23	9	4	10	22	106½-123½

Opvallend is dat al deze clubs zich hebben weten te handhaven en ook thans in de Hoofdklasse A of B zijn terug te vinden. Het gehalte van de toenmalige Hoofdklasse was echter wel iets hoger dan dat van de na-oorlogse. Bepaald zwakke tegenstanders als De Dom, Amersfoort, 't Westen, Apeldoorn en Hengelo, die wij sinds 1946 hebben ontmoet, ontbraken vroeger. Rest mij nog te vermelden, dat in bovengenoemde wedstrijden van de tegenwoordige spelers Scholtens 23x (alle wedstrijden!) Bartstra 21x, Flentge 17x, De Graaf 17x, Kloek 7x, Heeres 5x, Boer 4x en enkele anderen 1x hebben meegespeeld.

Keren we weer terug naar ons onderwerp, de na-oorlogse competitie, dan zien we dat de 184 met wit door ons gespeelde partijen (1 partij, wegens niet opkomen gewonnen, is niet meegeteld) 77 werden gewonnen, 58 remise gemaakt en 49 verloren. Een score van 57,6% (in April '50 56,1%). Voor de 185 met zwart gespeelde partijen zijn in deze cijfers uiteraard ongunstiger: gewonnen 58, remise 63, verloren 64, percentage 48,4 (April '50 50,0). Het winstpercentage van het totaal bedraagt 53,0 (1950 53,1).

Het vorig maal heb ik gewezen op het grote aantal keren dat met invalers moest worden gespeeld. Tot mijn genoegen kan ik constateren dat hierin de laatste 2 jaar een aanzienlijke verbetering is gekomen.

	aantal wedstr	volledig	aantal inval.	door inv. gescoord	%	% door andere spelers gescoord
1946/50	23	3 x	42	19	45,2	54,8
1950/51	7	3 x	6	2 $\frac{1}{2}$	41,7	51,6
1951/52	<u>7</u>	<u>3 x</u>	<u>5</u>	<u>1$\frac{1}{2}$</u>	<u>30,0</u>	<u>56,9</u>
	37	9 x	53	23	43,4	54,6

Terwijl in 1949/50 gemiddeld per wedstrijd bijna 3 reserves moesten worden opgesteld, bedraagt dit aantal voor de beide laatste jaren iets minder dan één. Evenwel zijn de sportieve prestaties van de invallers wat teruggelopen.

In 1950 heb ik verband gezocht tussen het aantal invallers en de plaats waar werd gespeeld, doch kreeg geen overtuigend resultaat. Na beschouwing van zes seizoenen blijkt dit toch wel aanwezig te zijn. Men oordele:

Plaats waar werd gespeeld	Aantal wedstr.	Aantal inv.	Invall. per wed.
Groningen	13	13	10 %
Leeuwarden en Zwolle	14	21	15 %
verder dan Zwolle	10	19	19 %

In dit verband is het wel interessant te vermelden, dat Staunton I na de bevrijding voor het deelnemen aan de hoofdklassecompetitie per bordspeler ± 6000 km heeft moeten afleggen!

Een merkwaardig verschijnsel treedt aan het licht, indien men het seizoen splitst in twee gedeelten:

Seizoen	aantal invallers	
	1e helft	2e helft
1946/47	1	6
1947/48	2	5
1948/49	7	5
1949/50	7	9
1950/51	1	5
1951/52	<u>1</u>	<u>4</u>
Totaal	19	34

Hieruit blijkt, dat -uitgezonderd het seizoen 1948/49 het merendeel der invallers moest optreden in de tweede helft van de competitie. Verschillende verklaringen zijn hiervoor te geven. De aannemelijkste lijkt mij, dat in het tweede gedeelte van het seizoen, nadat men heeft geconstateerd dat Staunton I ook dat jaar weer haar rol van "eeuwige middenmootclub" moet vervullen, het enthousiasme begint te luwen.

Evenals vorige keer heb ik verder nagegaan welk onderdeel van de ploeg het grootste aandeel in het "succes" heeft gehad. Ik maakte daarbij de volgende indeling: "kop" (borden 1, 2 en 3), "middenmoot" (4, 5, 6 en 7) en "staart".

	Score in procenten		
	kop	middenmoot	staart
1946/50	55,9	55,3	50,0
1950/51	52,4	50,0	50,0
1951/52	<u>50,0</u>	<u>67,9</u>	<u>42,9</u>
Totaal	54,1	55,4	49,0

De goede "middenveldbezetting" van het laatste jaar valt op.

De volgende clubs hebben we na de oorlog ontmoet:

	gesp.	gew.	gel.	vr1.	pnt.	bordpunten
Afersfoort	2	2	0	0	4	15½ - 4½
Apeldoorn	1	1	0	0	2	7 - 3
A.S.C.	1	1	0	0	2	6 - 20½
Bussum	5	3	1	1	7	29½ - 13
D.D.	2	3	0	1	7	30½ - 19½
De Dom	1	0	0	1	0	2½ - 7½
Ha.S.G.	1	1	0	0	8	14 - 2
Hengelo	1	1	0	0	2	14 - 16
Hilversum	3	1	0	2	2	11 - 9
Max Euwe	2	1	0	2	2	22½ - 27½
Philidor	5	0	2	3	2	6½ - 3½
Staunton II	1	1	0	0	2	8½ - 11½
Utrecht	2	0	0	2	0	4 - 14
V.V.G.A.	2	0	0	1	0	4 - 6
Weenink	1	0	0	1	0	13 - 7
1 t Westen	2	1	1	0	3	5. - 5
Zutphen	1	0	1	0	1	
	37	15	6	16	36	196½ - 173½

Aan de hand van bovenstaande gegevens kan de lezer zich een beeld vormen van de kansen in het volgende seizoen. Staunton I zal dan zijn indedeeld met D.D. II, Philidor, V.V.G.A., Bussum, Apeldoorn. De Pionen Hilversum, D.D. II en De Pion zijn voor ons volkomen nieuw. Menslotte volgt hier de lijst van de individuele verrichtingen van de spelers van Staunton II in 1948/49 hierin verwerkt. Staunton II speelt de immers dat seizoen in dezelfde klasse als I en de resultaten zijn ius vergelijkbaar. Waar achter de naam van de speler "II" is geplaatst bevat de tabel mede een aantal door deze speler voor het tweede tiental gespeelde partijen. Het gemiddelde bordnummer is wederom bepaald door het aantal wedstrijden te delen op het totaal van de rangnummers van de bordden waaraan is gespeeld. Achter het aantal gespeelde partijen en is tussen haakjes vermeld het aantal keren dat de betreffende speler met de witte stukken speelde. Om niet nog meer ruimte in beslag te nemen -de volledige lijst bevat 34 namen- heb ik mij beperkt tot die spelers die op zijn minst 10 partijen op hun naam hebben staan.

bord	Speler	gesp.	(wit)	gew.	rem.	vr1.	pnt.	%
1,5	Bunt	37	(18)	18	11	8	23½	63,5
2,7	Scheffer	35	(15)	17	9	9	21½	61,4
3,8	Scholten	33	(21)	12	11	10	17½	53,0
4,3	Heeres	36	(17)	16	10	6	21	58,3
4,8	Sprenger (II)	18	(9)	10	2	11	11	61,1
5,0	Poloe (II)	30	(17)	7	13	10	13½	45,0
5,1	Vissier (II)	22	(6)	6	7	9	9½	43,2
5,2	Plinsinga	15	(8)	6	4	5	8	53,3
5,7	Kloek (II)	12	(5)	2	5	5	4½	37,5
6,8	de Graaf	32	(18)	8	12	12	14	43,7
7,2	Westendorp Boerma	17	(8)	7	0	2	11	64,7
7,5	Mensoh	12	(5)	3	5	4	5½	45,8
7,6	Bartstra (II)	20	(11)	8	5	7	10½	52,5
8,5	Pluim	15	(8)	4	7	4	7½	50,0
8,7	Hayer (II)	15	(6)	4	3	8	5½	36,7
8,9	Flentge (II)	21	(9)	4	10	7	9	42,9
9,3	Boer (II)	11	(5)	4	3	4	5½	50,0
6,4	andere spelers(II)	48	(29)	13	11	24	18½	38,5
		429	(215)	149	136	144	217	50,6

Ongetwijfeld zijn uit deze lijst interessante gevolgtrekingen te maken, vooral als men haar vergelijkt met die van 2 jaar geleden. Ik wil volstaan met er op te wijzen, dat Visser wel opvallend ongelukkig met Loten is geweest, dat Bunt in alle na-oorlogse hoofdklassewedstrijden heeft meegespeeld en Flentge-in weerwil van zijn scherpe stijl-naar verhouding de meeste remisepartijen heeft gemaakt. Westendorp heeft het hoogste percentage gescoord. Wat de twee laatste seizoenen betreft heeft van de vaste spelers Heeres het beste resultaat bereikt. (9½ uit 13, d.i. 73,1%), gevolgd door Sprenger (6½ uit 9, d.i. 72,2%). Stauntonistics.